

DRI 3001 - 3. forelesning Bruk av litteratur og teori

Temaer

- Bruk av litteratur - kritisk metode
- Eksempler på analyser
- Litt mer om rapporten- skrivearbeidet

Mål for forelesningen:

- Forstå bruk av skriftlige kilder
- Diskutere noen krav vi stiller til rapporten

1

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Om bruk av teori i DRI 3001

- Hvor finner dere teoretisk stoff:
 - » Pensumlitteraturen (stort sett, ikke rapporter)
 - » Andre fagartikler (tidskrifter) og bøker
 - » Nettsteder som er faglig "autoritative"
- Hvordan bruke teori i arbeidet/rapporten
 - » Bakgrunn forformulere *problemstilling* og konkrete spørsmål
 - » Beskrive forskningsstatus på feltet og begrunne hvilken informasjonssøking som ligger til grunn for "status"
 - » Teori er sentralt i *analysen* (drøftingen) for å forstå (forklare) funn dere gjør
 - » Teori bør også refereres i konklusjonene, hvor dere oppsummerer deres funn, eventuelt også begrunne konkrete tiltak som også er i tråd med deres egne funn

2

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Bruk av empiri i prosjektarbeidet

- Empirien (dataene) er den primære basis for analyser i prosjektarbeidet
- Hvordan framkommer empiri
 - » Data samlet inn gjennom egne undersøkelser
 - » Faktabeskrivelser produsert av andre (f eks. i beskrivelse av tekniske løsninger dere studere, statistikk andre har samlet inn
 - » Beskrivelser av oppfatninger, meninger (Kan hentes fra offentlige dokumenter, ulike typer rapporter, aviser etc.)
- Dere må redegjøre for hvordan data er samlet inn
- Der bør redegjøre for svakheter/mangler ved dataene (f eks. lite representativt utvalg, usikre data, gamle data, ..)

3

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Datakilder og kildekritikk

- Kilder kan være skriftlige eller muntlige
- Langt på vei et definisjonsspørsmål i hvert arbeid hva som skal regnes som kilder og hva som skal regnes som litteratur
- Kan skille mellom primær- og sekundærkilder, men har mest betydning ved bedømmelse av kildens troverdighet
- Faglitteratur er normalt skrevet med formål å formidle en vitenskapelig innsikt mv, (andre) kilder har andre formål - f.eks. innenfor en beslutningsprosess (politisk, rettslig, faglig)
- Kilder er noe vi kan utlede kunnskap fra om hendelser, fakta, normer mv
- Kildekritikk handler om å bruke kilder på en informert og reflektert måte, slik at en i størst mulig grad kan trekke holdbare konklusjoner på grunnlag av kildematerialet
- Kildekritikk er veldig ofte nødvendig innen forvaltningsinformatiske oppgaver

4

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

De "klassiske kriterier for kildekritikk

- Tilgjengelighet
 - » F eks. er tilstrekkelig informasjon tilgjengelig
- Relevans
 - » Dette må vurderes opp mot problemstilling (ene)
- Autensitet
 - » Gjelder særlig skriftlige kilder (dokumenter), men også ved f. eks utfylling av spørreskjemaer, anonyme informanter,...
- Troverdighet
 - » Gjelder alle typer kilder

5

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Kildesøking

- Handler om å vite hvor det kan finnes relevant og fruktbart kildemateriale (vurdert i forhold til en forskningsproblemstilling)
- Idealet er tilgang til "fullstendig" kildemateriale, men må i praksis ofte foreta et utvalg, jf (særlig) indre kildekritikk
- For forvaltningsinformatikere handler dette bl.a. om å kjenne til store kildeserier og vanlige dokumenttyper:
 - » NOUer, Stortingsforhandlingene og lovforarbeider
 - » Norges lover og forskrifter
 - » Forvaltningspolitiske og IKT-politiske dokumenter
 - » Mer konkret handler det om å ha/skaffe kunnskap til hvor det kan finnes dokumenter mv knyttet til f eks. konkrete prosjekter
 - » Kilde- og arkivkunnskap handler også om å vite noe om kvaliteten av et kildemateriale (fullstendighet, representativitet)

6

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Ytre kildekritikk

- Handler om å kontekstualisere, dvs forstå den faglige, politiske, juridiske (mv) sammenhengen som kilden ble til i
 - » Hva var opphavstidspunktet?
 - » Hva var formålet med tilblivelsen av kilden?
 - » Hvem var opphavspersonen og hvilke motiver kan vedkommende ha hatt for å skape kilden?
 - » Hva var opphavssituasjonen og hvorledes kan denne ha virket inn på kilden?
- Kontekstualiseringen kan ha stor betydning for i hvilken grad vi anser kilden som troverdig

7

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Tolking

- Tolking handler om å lese (høre) innholdet i kilden ("beretningen")
- Er det spesielle språklige forhold som påvirker forståelsen av kildens innhold?
 - » Programmeringsspråk!
 - » Dommerspråk og lovspråk! (jf f.eks. legaldefinisjoner)
 - » Diplomatspråk!
- Finnes det spesielle fortolkningsregler som kan benyttes for å forstå kilden i samsvar med dens funksjon og opphavspersonens intensjon?
 - » Syntaktiske og semantiske elementer i teksten (f eks. XML, programmeringsspråk,...
 - » Rettskildelære
- Er det en mening "mellom linjene"?

8

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Indre kildekritikk

- Er kilden relevant ift min forskningsproblemstilling?
 - » Hva er relevanskriteriet?
 - » Trenger jeg å begrunne relevansen nærmere?
- Er kilden troverdig?
 - » Er det feil eller faglige svakheter ved kilden som kan indikere at kilden heller ikke er troverdig for øvrig?
 - » Er innholdet konsistent?
 - » Hva er tendensen i kilden (hva vil opphavsmannen si), og hvilke holdepunkter finnes i kilden som kan tale *mot* denne tendensen? ("lese kilden mothårs")
- Kontrastering av kilder
 - » Ikke harmonisere: **kontrastere - finn motsetninger- uenighet osv.!**
 - » Hvilke andre kilder kan jeg bruke for å kontrastere foreliggende kilde?
 - » Motsatt tendens, samme tolking gir sterkere grunnlag for sikre konklusjoner enn felles tendens, samme tolking

9

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Hva en prosjektoppgave kan/bør inneholde (Men slett ikke nødvendigvis i denne rekkefølgen)

- Innledning til temaet
 - Bakgrunn...- motivasjon - Problemstillinger
- Teoretisk plattform:
 - Beskriver faglig ståsted, aktuelle begreper og sammenhengen mellom dem som kan lede til mer konkrete spørsmål
- Undersøkelsesopplegg : metodisk tilnærming -
 - Bruk av dokumenter, intervjuer, spørreskjema, observasjoner...
- Empiri: innsamling av data
 - Spesielle problemer knyttet til datainnsamlingen
- Analyse og drøfting
 - Eventuell drøfting av ulike løsningsforslag og anbefalinger
- Avslutning - Konklusjoner
 - » Konklusjon og anbefalinger overfor oppdragsgiver
 - » Ethiske og personvernmessige sider dersom dette ikke er berørt før
 - » Refleksjoner over valg av metoder og verktøy
 - » Refleksjon over og hva dere har lært

Vedlegg

Denne strukturen passer ikke for alle typer oppgaver!

10

Konklusjoner

- Konklusjoner bør normalt ikke ha preg av oppsummering, men deres hovedfunn
- Konklusjoner skal gi svar på
 - » problemstillingen(e) og eventuelle hypoteser, og/eller
 - » hva du anser som anbefalte handlinger mv (veien videre),
 - » Konklusjonen kan gjerne (også) knytte tilbake til aktualitet, forskningsstatus mv; og innebærer ofte at en går "et trinn opp"
- Viktig å bruke en tekstoppsett som gjør at viktige elementer i konklusjonen kommer klart frem
 - » Overskrifter
 - » Tekstavsnitt
 - » Kulepunkter
 - » mv

11

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Momenter i forbindelse med vurdering av prosjektrapport (ikke prioritert liste)

- Ambisjonsnivå (vanskelighetsgrad og problemer)
- Overordnet vurdering - helhetsinntrykk
- Arbeidsomfang/-innsats
- Teoribruk
- Undersøkelsesopplegg (metodebruk)
- Gjennomføring av prosjektet
- Bruk av verktøy/teknikker mm (der hvor det er relevant)
- Litteraturliste/kildebruk
- Dokumentasjon av faktiske forhold (f eks.
- Refleksjoner over valg av metoder og verktøy
- Refleksjon over prosess og resultat- hva har gruppa lært

12

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN

Noen råd i skrivearbeidet

- Start skrivearbeidet tidlig
- Sett dere tidsfrister for de enkelte kapitlene
- Fordel skrivearbeidet mellom dere, men ha en "ansvarlig koordinator"
- Les gjennom hverandres bidrag - og sjekk spesielt at bruk av sentrale begreper er konsistente
- Skriv referanser og litteraturliste samtidig med at deres skriver hoveddelen
- Ikke utsett skriving av vedlegg
- Sjekk at alle lenker stemmer når rapporten er ferdig

13

DRI 3001 våren 2009 - Arild Jansen, AFIN